ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಒಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗ ತಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾಳೆ ಅಥವಾ ನಾಡದ್ದು ಅದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದೆಂದಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

The Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951.

Motion to consider.

*The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA (Minister for Revenue and Excise).—Sir, I move :

"That the Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

Sir, when the Bill before reference to the Select Committee was taken into consideration, I explained the main objections of the Bill at that time. The objects of this Bill are two-fold. In the first place the object of abolition of the inam tenure in Inam Villages in the State of Mysore is that the long-standing tenants of these Inamdars can be registered as occupants. Secondly, in all fairness, fair and reasonable compensation is proposed to be given to all the inamdars who are entitled to it because they have lost the property and are put to considerable expenditure. The compensation has been calculated to come to about Rs. 1,75 lakhs. After the Bill was taken into consideration and explanation was given, the Hon'ble Members of this House discussed this at length and after discussion, the Bill was referred to the Select Committee consisting of a good number of members of this House to be considered by them in detail. The Select Committee members have met not once or twice, but as many as eight times. They have considered the Bill clause by clause in all seriousness, sympathy, forethought and sagacity. They have discharged their duty very satisfactorily. I wish to make that statement on the floor of the House. My thanks are due to them. And in this connection I must mention and acknowledge the services rendered to the Committee by the Secretary of the Legislature. When the Bill was taken to the Select Committee for consideration the Inamdars' Association of Mysore sent up a memorandum and copies of resolution passed by their Association. They were also considered by the Committee. Not satisfied with these, the Association further made representation that their representatives may be heard by the Select Committee. Ordinarily such a course is not adopted. But, with all that, the members of the Select Committee were kind enough, were considerate, and permitted the representatives, five in all, to appear before them and make their representations on behalf of the Inamdars. Similarly, on behalf of the Sringeri Mutt two representatives, Sri A. R. Nageswara Iyer and Sri A.V. Ramanathan also appeared before the Committee and urged the exclusion of the Sringeri Jahgir from the purview of this Bill. All the pros and cons, the merits and demerits and all other aspects of the problem were considered. After considering all these, they have prepared this report and I am placing such a report now for the consideration of this House.

Certain changes are of course effected as a result of the discussion in the Select Committee. It seems to me that from several representations made throughout Mysore and several parts of India, one aspect relating to this report is somewhat controversial. That is regarding the abolition of Sringeri Jahgir. Nothing harmful or injurious is done so far as the Sringeri Mutt is concerned. Of course their representatives, Sri Nageswara Iyer and Sri Ramanathan who appeared before the Committee took their whole time and tried their best to convince the members that it would be very desirable to exclude the Sringeri Jahgir from the purview of this Bill. Their arguments mostly, as they advanced, were based on sentiment. Sentiment has its own value. But I submit that it should be within certain limits. The members of the Committee at any rate felt that sentiment and reason must both be considered and

taken together and they came to the conclusion, as embodied in this report, that all the existing rights and privileges enjoyed by the Sringeri Jahgir shall continue.

They have also come to the conclusion that all their properties which are in their *khas* possession including temple buildings, mutt buildings, and others within the Jahgir or outside it shall continue to be the property of the Guru of the Sringeri Mutt. Some gentlemen who are outside the State and who perhaps are not in possession of the report are sending representations. Some of the representations I fail to understand. I think I am correct in submitting that their claims have also been considered in fairness and the report is very reasonable, equitable and convincing. I therefore appeal to the House to accept this report.

Sri W. H. HANUMANTHAPPA (Bangalore District — General).—The Hon'ble Minister has not said anything about the salient features of the report.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—When several amendments are moved one after another, I will be in a position to explain them and I hope I will be able to convince the movers of such amendments.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That the Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

Janab SYED ABDUR RAHMAN (Chikmagalur *cum* Shimoga—Muslim).—One point may be made clear. The Hon'ble Minister said something about the Sringeri Jahagir, mutt, temples, etc., and I wish to know whether other religious institutions and lands belonging to them are also excluded.

Sri G. A. ACHARYA (Bangalore District—General).—How is it relevant ?

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—It is relevant.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—They are not included.

(No member stood up to speak.)

SOME HON'BLE MEMBERS.—What about the Opposition ?

Sri K. R. SREEKANTESWAR (Bangalore City—General).—I have already submitted that we are not prepared to speak today.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Chitaldrug District — General).—This is consideration motion. The clauses will come up later for consideration. Therefore every one welcomes the Bill.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—My submission is that we are not prepared and it was not also in the business set down for the day.

Sri B. HUTCHE GOWDA (Tumkur District—General).—There was no previous notice.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈನೂರು ಜಿಲ್ಲೆ) —ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು, ಜಹಗೀರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನದ ಮೇಲೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಬಹು ಕಾಲ ದಿಂದ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದಂಥಾ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದ ಬಹು ಭಾಗದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಬಹಳ ಕಾಲ ದಿಂದ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಜನರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿ ನೀತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದು ತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿ ಸಿರತಕ್ಕ ಕನಬು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯ ಸಂಪಾದನಾಮಾರ್ಗ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆತ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ದಿನಕ್ಕಮೇಣ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ 100ಕ್ಕೆ 75 ಜನ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇ ನೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಸಂಪಾದನಾಮಾರ್ಗ ಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಸಾಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಹು ಭಾಗದ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಗಳಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಯನ್ನು 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ terms of reference ಗಳ ಎಂದರೆ ಅವರು ಏಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಚಾ ರಗಳ ಹೆಕ್ಕಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ಖಾಯಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ, ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.)

ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೇ, ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ವರದಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಇದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಿರಿ. ಆ ಸಮಿತಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಇನಾಂಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು.

ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಲಹೆಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯ. ಮೂಲತತ್ವ ಏನಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕ, ಭೂಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಈ ಮೂರು ಜನರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತತ್ವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಈಗ ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಇದುವರೆಗೂ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಲು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಅಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು ಅವರವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಅವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು, ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗೊಳಪಡಿಸಿ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇವುಗಳೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳು, ಇನಾಂ ಜಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರುಗಳು. ಅವು ಒಂದೇ ತರಹ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಗೂ ಜಹಗೀರುದಾರರುಗಳಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಇನಾಂ, ಕೊಡಗಿ ಇನಾಂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನಾಂ, ಮತಸಂಬಂಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನಾಂ, personal inam [ಅಂದರೆ ಖಾಯಂಗುತ್ತಾ, ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಮುಂತಾದುವು]— ಇತ್ಯಾದಿ ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೆಳಗೊಂಡ ಇನಾಂತಿಗಳಿವೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಜಹಗೀರುಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾನೂ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲವು ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಾಬು, ಎಕ್ಸೈಸ್ ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳ ವರಮಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ;— ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರವಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಜ್ಯುಡಿಷಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಅಮಲ್ದಾರರ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಅಧಿಕಾರಗಳು— ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಉಂಟು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟುಂಥವುಗಳು. ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ತನಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೋ ಆಗ್ಗೆ ಇನಾಂದಾರರುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೇರವಾದ ಹತೋಟಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಆಶಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಜನರು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದೆ ಇದ್ದುದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಬಂದರು. ನಾನು ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ "ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇನಾಂದಾರರುಗಳು ಅಭಿರುಚಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು" ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ 1932ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ತಂದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೂ, ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಕೆಲಸ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆ ಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ mixed ಸಮಿತಿಯುವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗದ ಹಾಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲೇನೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನೂ ಸೂಚಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟೊಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇದರ ಮೇಲೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಾದ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರೇ Agrarian Reforms ಕಮಿಟಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಲಾಲ್ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜ್ಞತರಾದ ಮಹನೀಯರಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಈ ಅಗ್ರೇರಿಯನ್ ರಿಫಾರಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಭೂಮಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರು–intermediaries between the tiller of the soil and the State–ಇವರುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಈ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವಿಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆಯೇ–ಎಂಬುದನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ನಾನಾ ತೆರದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಹೆಸರಿಕೆ ಇನಾಂದಾರರುಗಳೂ, ಜಹಗೀರುದಾರರುಗಳು ಒಬ್ಬರು; ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳೂ ಅಂಥ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೆರದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬರಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರ, ಮುಂತಾದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರಿಯೆಂದರೆ ಈ ಇನಾಂತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 'ರೈತವಾರಿ' (Raiyatwari) ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಜಮೀನ್ದಾರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೆ, ಅತನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ರೈತರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗೋ ವಾರಕ್ಕೋ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಮತ್ತು ಜಹಗೀರಿ ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಹುಶಃ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮೊದಲು ಜಮೀನ್ದಾರರೆಂದು ಕೆಲವರನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಏಜೆಂಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಈ ಏಜೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಲ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇವರು ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರೇ ಈದಿವಸ ಜಮೀನ್ದಾರರು. ಅವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದುದನ್ನು ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೆಸರೂ ವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅವರು ಅಷ್ಟು ಮಗ್ನರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಟ್ಟು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರ್ ಜರಿಸ್ಸಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸಸ್, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸಸ್, ಮದ್ರಾಸು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವೆಷ್ಟೆಂದರೆ, ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 64 ಭಾಗ ದಷ್ಟಿದೆ. ರೈತವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 36 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ರೈತವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರು ನೇರವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರೈತನಿಗೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಜಮೀನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 64 ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 46 ಸಾವಿರ ಬಿಲಿಯನ್ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು)

42 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೀಹಾರಿನಲ್ಲಿ 49·26 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 49 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಗಳು ಜಮೀನ್‌ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ 21·61 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 14·61 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನ್‌ದಾರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ 35·49 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 5·62 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ; ಯು. ಪಿ. ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 33·07 ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಗಳೂ ಕೂಡ ಜಮೀನ್‌ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ 40·49 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 12·84 ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯಕ್ ಎಕರೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್‌ದಾರಿ ಅಷ್ಟಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ರೈತವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಎರಡು ಪಾಲು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತಿತರ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 64 ರಷ್ಟು ಜಮೀನ್‌ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ರೈತವಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಅಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗಿಂತ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ರೇರಿಯನ್ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ಈ ಹೊತ್ತು ಇನಾಂ ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಶಾಸನವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನಾಂ ರದ್ದುಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಅಥವ ಉಗ್ರವಾದ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಿಂತ ಅನಾನುಕೂಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ಆಗಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಇತರ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಅವರು ಪಡೆದಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೆನೆನ್ಸಿ ಮಸೂದೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಈಗ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇನಾಂದಾರರಿಗಿರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಾನೂನುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಯಾವುದೋ ಉನ್ನತವಾದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಗಿನೆ ಕಾಲದ ಸರ್ಕಾರಗಳೋ ರಾಜರುಗಳೋ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಹಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಸನವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನರ್ವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದೋ ಅಥವ ಅವರು ಎಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಈಗ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೇ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನ ಅನಾವಶ್ಯಕ; ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಶಾಸನಮಾಡಿ ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ವಾದ ಹೂಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೊಸ ವಿಷಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಳಂದೂರು ಜಹಗೀರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಶಾಸನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇನಾಂದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಳಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳೂ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವೂ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇನಾಂದಾರರನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 1935ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಅದರ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇನಾಂದಾರರು ಎಂಬ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಾದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗೆ ಅಂಟಿದರೂ ಅಂಟಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಯು

ತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷಣಗಳ ಧಾಟಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಇತ್ತು? ಆಗ ನಾವು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದುದೇನು? ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಜೊಡ್ಡೀಮತ್ತು ಜಹಗೀರುಗಳು ಮತ್ತು ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯಬೇಕು; ದೇಶಾದ್ಯಾ ತಪೂ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರುಗಳ ಅಂದರೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರ, ಬಿಡೀಂ ರೈತ, ಕ್ವಾಸೀಖಿದೀಂ ರೈತ, ಇತ್ಯಾದಿ, ರೈತರುಗಳಿದ್ದಾರೆ—ಅವರುಗಳೆಲ್ಲರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದ ರಾಜಿ ಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವುಗಳಾರೂ ಅಡ್ಡಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸಹ ಉಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸುವಾಗ ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏನು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆಂದರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಯಾರು ಯಾರ ಹಕ್ಕು ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ನುಖವೇ ಅಥವಾ ಕಷ್ಟವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಡಿ ಭಾರತ ದೇಶಾದ್ಯಾ ತಪೂ ಅಂದರೆ ಆ ಸೇತುವೆ ಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಪರಿಯಂತವೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಭಾರತ ಖಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ರೀತ್ಯಾ ಈ ರೈತರ ಮತ್ತು ಭೂ ಸ್ವಾಮ್ಯತ್ಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವು ಉತ್ತಮವಾದುದಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲದಿರಲೀ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಎರೋಧಿಸಲು ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲದಿರಲು, ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಂತೂ ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತಾವ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಧರ್ಮವಾಗುದ್ದೇ, ನ್ಯಾಯವಾದುದ್ದೇ, ಇದು ಸಾಧುವಾದುದ್ದೇ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ.—

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ) —ಕೆಲ ಕೆಲವು ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸ್ಪನವರು.—ಅಂಥಾ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನೊಬ್ಬ ಅದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಒಂದು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈಗ ನಾವು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವುದಾದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅದರ reaction ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈಗ ಯಳಂದೂರು ಜಹಗೀರನ್ನು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಿಸಿದಂಥ ಒಂದು ಅಮೋಘವಾದ ಸೇವೆ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಜಹಗೀರಾಗಿ ಕೊಡ ರಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಜಹಗೀರನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅವರ ಪೂರ್ವೀಯರು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವರ ವಂಶೀಯರು ಈಗ ಅದನ್ನು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಅವರಾಗಿ ಅವರೇ ಕೆಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆದು ಕೆಲವರು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರೂ ಸಹ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಪೂಜ್ಯ ಪಾದಂಗಳವರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೇ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅಮೋಘವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಜಹಗೀರನ್ನು ಆ ಪೂಜ್ಯ ಪಾದಗಳವರಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಒಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವೇಕೆ ಈಗ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಾತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ತಾವೇಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಏತೂ ಬೇಡ ಎಂದು ವಾದ ಹೂಡತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಸರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾದ್ದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಜನರು ಅಡ್ಡಿ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾರ ತಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆ ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾನ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕ್ಷೇಮ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯತೆಯೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಹುಲ್ಲು ಕಾಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಯಾರು ಜಮೀನ್ದಾರನೇ ಆಗಲಿ ಇದರಿಂದ ಅತನಿಗಿನ್ನ ಮಾನ್ಯತೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಹೋಗತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ನಮ್ಮ ಘನತೆ, ನಮ್ಮ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿಯಿಂದಲೇ, ಆಸ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆದು ಬಂದು ಬರುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರರವರು:—ಆ ಕಾಲ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು —ಆಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮನೆಮಠಗಳನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನಂತೂ ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬೇಳೆ ಇರುವುದಾದರೂ ತೀರಾ ಸಣ್ಣ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಹಾಗೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಿರಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ನುಮ್ಮನೆ ಏಕಾ ಏಕೀ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನಾಂದಾರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು ಮತ್ತು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಾವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು)

ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಈಗ ಶಾಸನ ರಚಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ತಂದಿರುವಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಆ ಇನಾಂದಾರರು ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಜೋಡಿದಾರ ಆತನ ರೈತ ಇವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಏನೊಂದು ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂದಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಅವರೀರ್ವರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ತಿಕ್ಕಾಟಕ್ಕೂ ಅಸ್ಪದವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಶಿವಾಯಿ ವಿತ್ತ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಒಂದು ಘನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಪೂಜ್ಯ ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗೆ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಭಂಗಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಇನಾಂದಾರರಿಗೂ ಭಂಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೂ ಭಂಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಈ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು ಸರ್ವರೂ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಅವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಘನತೆ, ಗೌರವಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸಧ್ಯಕ್ಕಂತೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದು ವಿತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಕುಂದುಕ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಹೇಳತಕ್ಕವನಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ವರ್ಗದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಅವರು ರಾಜಮಹಾರಾಜರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಕೂಡದು ಎಂದು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ವಿರೋಧವೆಂದು ಕಂಡುಬರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಿವೆಯೆಂದು ತೋರಿಬಂದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ಎರಡನೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಹೀಗೆ ಇನಾಂದಾರರ ಮತ್ತು ಜೋಡಿ ಜಹಗೀರುದಾರರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು, ಆತನ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವೇನು, ಎಂಬೀ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ, ಎಂತಹುದು, ಆಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಮತ್ತು ಇನಾಂದಾರರ ಪೂರ್ವದ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಅಂಥಾ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಯಾರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇರುತ್ತೆ– ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಈ ಇನಾಂ ಮತ್ತು ಜಹಗೀರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಜೀವಂತರಾಗಿಲ್ಲ ? ಇದು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು ಅವರ ವಂಶದವರ ವಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವಿರಬಹುದು, ಅನೇಕ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳು ಯಾವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ಕೈ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಈ ದಿವಸವಿರುವ ಇನಾಂದಾರರು ಹಿಂದೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Chitaldrug District-General).—Some have been sold away.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮುಂತಾದವರು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಾದಮಾಡುವಾಗ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ವಾದಮಾಡುವವರು ಅನೇಕರು ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಜಮೀನಿನ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಜಮೀನು ಯಾರ ವಶದಲ್ಲಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ರೀತ್ಯ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿವಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆ ವಾದವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯ್ಕರು.—ಕೆಲವರು ಬೋನ ಫೈಡಿ ಫರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಬೇಡವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇಕೆಂದರೆ ಇನಾಂದಾರರು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇನಾಂದಾರರಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಂಶದವರಿಲ್ಲ, ಯಾರೋಬೇರೆಯವರು ಇನಾಂ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಏನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿನಬಹುದು

ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಖರೀದಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮ ರದ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಇದರ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK —What did they purchase ? Did they purchase the entire right or the right that Inamdars possessed ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಎ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ನನಗೆ ಅದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವಕೀಲರು. ನನಗಿಂತಲೂ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹೊಂದಿರುವವರು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಬೇರೆಯವರು ಖರೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಜಮಾನಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದೇ ಹೊರತು ಇನಾಂದಾರರಿಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಮೂಲ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಇನಾಂದಾರರು ಕೆಲವರು ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಕೆರೆಗಳ, ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಕನಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಖಾಸ್ ಜಮಾನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನಾಂ ಸಮಿತಿಯವರು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಆಯಾ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಖಡೀಂ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು, ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಮತ್ತು ಜೆನೆಂಟ್ಸ್ ಅಟ್, ವಿಲ್, ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡುವವರು ಇವರುಗಳ ಜಮಾನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ನಾಮಿನಲ್ ಜಮಾನು ಅಂದರೆ ಗೋಮಾಳ, ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಿರುವ ಜಮಾನನ್ನು ಖಾಸ್ ಜಮಾನು ಅಂದರೆ ಇನಾಂದಾರನ ಜಮೀನು ಎಂದು ಆ ಹಕ್ಕು ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ದಿವಸ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸ್ ಜಮಾನಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಕೊಟ್ಟಿರುವುದೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಜಮಾನುಗಳಿಗೆ ಖಾಸ್ ಜಮಾನು ಎಂದು ಅರ್ಥಬರುವ ರೀತಿಯಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇನಾಂದಾರನಿಗೆ ಈ ಖಾಸ್ ಜಮಾನು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿರಬೇಕು ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಧಾರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಟ್ಟುಅನೇಕ ದಿವಸಗಳು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಖಡೀಂ ಜೆನೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಜೆನೆಂಟ್ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಮಾನಿನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹೋದರೂ ಖಾಸ್ ಜಮಾನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದ ವಿವಾದ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸ್ ಜಮಾನೆಂದರೆ ಯಾವ ಜಮಾನು ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಂದ ಸ್ವಂತವಾಗಿ, ಆಳಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅಥವಾ ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಜಮಾನು ಎಂದೂ, ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತು ಇನಾಂದಾರರು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರುದಾರರು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಅಥವ ವಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸುವ ಜಮಾನು ಪೈಕಿ ಆರು ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಸಮ ಯಾವ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಂದ ಸಾಗ ವಳಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಜಮಾನು ಆ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಆ ಜಮಾನಿನ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿಧಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂತಾದ್ದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯ . ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇನಾಂದಾರರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಂತರು, ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಶಾಸನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನಾಂದಾರ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಈ ಶಾಸನಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ವರ ಹಿತವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನೇಕಜನ ವಿಧವೆಯರು, ಬಾಲಕರು, ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲದವರು ಇನಾಂದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನಾಂದಾರರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರಾಗಿರುವವರು, ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೇ ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬೇರೆ ಕನಬನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೇ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಜನರ ಹಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜಮಾನ್‌ದಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯಿಲ್ಲದ ಜಮಾನ್‌ದಾರರೂ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು)

ಇದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಕೆಲವು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈತರನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ, ಶೋಷಣೆಮಾಡತಕ್ಕವರೂ, ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ವಿನಃ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. We are all here to see that not only justice is given but also the people are made to feel that justice is given to them. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಖಾಸ್ ಜಮೀನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಥವಿವರಣೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇನಾಂ ಮತ್ತು ನರ್ವಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸ್ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ವಾರಿಕೊಂಡು ಆಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ವಾರ ಅಥವಾ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಜಮೀನ್ದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಶಾಸನವಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರು ವಾರ, ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ, ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಜಮೀನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವಶವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅಂಥವರ ಗತಿ ಏನು? 5 ಅಥವಾ 10 ಎಕರೆಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎತ್ತ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಿರುತ್ತದೆಯೋ-ಎಂದರೆ ವರ್ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನಾಂದಾರರ ವತ್ತು ಖಾನಗೀ ಜನರ ಜಮೀನು ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರ್ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಭರಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಜಮೀನಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನಾಂದಾರುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಎಕರೆ ತರೀ ಜಮೀನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥ ಜಮೀನನ್ನು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಇವತ್ತು ವಾರ, ಅಥವಾ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ತಕ್ಕ ಅವಧಿ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾಯಿಲ್ಲ, ವಾರ, ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಆ ಜಮೀನಿಂದ ತೆಗೆದುಬಿಡುವುದಾದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು.—ಏಕೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇನಾಂ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇನಾಂದಾರರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಅನೇಕ ಬಡಜನರಿಂದ ಅವರ ಇನಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಸಾಲ ಸೋಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರು ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಇನಾಂದಾರರ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇದೆ. ಅವರು ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಇನಾಂದಾರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾತ್ಕಾಪ ಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನಾಂದಾರರು ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವುಕಡೆ ರೈತರು ಇನಾಂದಾರರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ವಿಮರ್ಶೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಂಧರ್ವಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರಾಲು ವತ್ತು ಅನ್ವತ್ತೆಕರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ತಂಟೆ ಮಾಡಿದ ಇನಾಂದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಿದ ಆದ ಮೇಲೆ ಆ ಜಮೀನು ನನ್ನದು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ದಾವ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಇನಾಂದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ದಾವ ಆಸ್ಪೋ ಅಲ್ಲ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದುವಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ದಾವ ನನ್ನಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂಥಾ ಇನಾಂದಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಇನಾಂದಾರರು ಕೆಟ್ಟವರು, ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಹಕ್ಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನ್ಯಾಯವಾದ, ಧರ್ಮವಾದ ಯಾವ್ಯಾವ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿರಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕ್ಕೊಂಡು ನರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವಾ ಉತ್ಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯವು ದಿನಕ್ಕ ಮೀಣ ಉತ್ತಮವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆ, ಅಂದರೆ ತೋಟ, ತೆಂಗಿನ ತೋಟ, ಕಾಫಿಯಾನ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲಾರು ವರ್ಷ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ತೋಟ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನ ಇದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಅವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೂ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಕರಾರುಮೇರೆ ಮಾಡಿಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಆ ತೋಟಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನ್ಯಾಯವು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗ್ಯೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ deduce ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. People must have confidence;

the legislators are here to do things dispassionately and see that justice is done to them ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ವಾರ ಅಥವಾ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಇನಾಮಿನಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಆ ಇನಾಂದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾವಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರನನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಆಕ್ಯುಪೆಂಟ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ. ನೂರಾ ೨ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದ್ದು ಅಷ್ಟನ್ನು ವಾರ, ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಸಾಗ ವಳಿಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ 50—60 ಅಥವಾ 100 ಎಕರೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತಿಳಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಆವೆರ್ಲೆ, ಖಾಸ್ ಜಮೀನುಗಳೆಂಬುವೆಲ್ಲಾ, ಅಂದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಇನಾಂದಾರರುಗಳೇ ಉತ್ತು, ಬಿತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರಿಗೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೊಜನ ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಗೆ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದ್ದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇನಾಂದಾರರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಜಮೀನು ಮಾಡುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ ಇರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಬಹಳವರೆಲ್ಲರೂ ವಾರಕ್ಕೋ ಗುತ್ತಿಗೆಗೋ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಏನ ಶೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. M. SHAMANNA GOWDA (Retrocoded Area—General).—Is there no time limit? How long will he take Sir?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—I have no objection to close my speech. I am not very anxious to take undue advantage of the time of the House.

ಆಮೇಲೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು, ಈ ಎರಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿಗೂ ರೈತರಿಗೂ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರ್ತಮಾನಗಳ ರೀತ್ಯಾ (ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಬಹುದು) ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಇನಾಂದಾರರು ರೈತರುಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಅಲ್ಲಿ ರೈತರುಗಳು ಇನಾಂದಾರರುಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ

Sri H. C. LINGA REDDY—That is false.

Sri. A. BHEEMAPPA NAIK—Even that is possible.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು—ಅಂತೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು, ಕೆಲವೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ, ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಕಮ್ಮಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನಭರಿತವಾದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗುತ್ಮಟವಾಗಿದೆ, ಇನಾಂದಾರರುಗಳು ರೈತರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಆ ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು extreme view ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕುತೂಹಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಕಮ್ಮಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ವಾದ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸೆಲಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಜಹಗೀರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 5ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಜಹಗೀರಿಗಳು ಇನಾಂತಿಗಳು—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದುವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 20 ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಬಾಕಿ ಜಹಗೀರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇತರೇ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿ ಕಮಿಟಿಯೆಂಬುದೂ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಈ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವರದಿಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಅವರು ಆಗ ಹೇಳಿದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗೌರವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಉದಾತ್ತವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಒಬ್ಬರು ವಿನಾಯಿತಿ ಕೇಳಿದರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರದಿಂದ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಸೋಷಿಯರ್, ಎಕನಾಮಿಕಲ್, Spiritual ಮತ್ತು Ecclesiastical ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದು ಹೇಳಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು)

ಅವರುಗಳಿಗೆ ಏನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇತರರೇ ಜಹಗೀರಿಗಳವರೂ ನಮಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೊಡಿ, ಇತರರೇ ಗ್ರಾಮಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆದರೆ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶಾಮಣ್ಣಗೌಡರು.—ಎಲ್ಲರೆಲ್ಲಾ original holders ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—"Original" ಆಗಿರುವವರೇ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶಾಮಣ್ಣಗೌಡರು.—ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ದಿವಾಣ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಂತವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ತಾಲ್ಲೂಕು—ತಾಲ್ಲೂಕೇ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ!! ಅವರು ನಮಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಆ ಜಹಗೀರು ಬಂದಿದೆ; ನಮ್ಮ ಜಹಗೀರಿನ ಜನಗಳಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಜಹಗೀರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು, ನಮ್ಮ ತಂದೆ, ತಾತಂದಿರಿಂದ ಬಂದ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು.

Sri G. A. ACHARYA —(Bangalore District—General).—Sringeri is a Cultural centre, why do you compare it with individuals? It is spreading a certain philosophy.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅದು Cultural institution, ecclesiastical institution ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲವೇ? ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಾತಿಮತ ಕೋಮುಗಳ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂಥವುಗಳಿವೆ. ಅಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಇನಾಂತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಧರ್ಮವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದೂ ಒಂದು ಮಠವಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಮಠಗಳಿವೆ. ಅವೂ ಉದಾತ್ತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಏನಾಯಿತಿಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಹೋಗುವುದು ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲಾ ನಾವು ಒಂದಾನೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇ ಜನರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ spiritual elevation ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಏನಾಯಿತಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ!

ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೇ ಭಂಗಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲನ 24 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿವಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲನ ಖನಿಜ, ಅರಣ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವಕ್ಕೇ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ.....

Sri. B. HUTCHE GOWDA.—'Mines' is Central subject!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಈಗ ನಾವು ಸರ್ಕಾರ, ರೈತ—ಈ ರೀತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು 'ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯವೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಾದವೇ ನೆಂದರೆ, ಶೃಂಗೇರಿಗೇ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೇ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. Where is the end? We have got to draw a line somewhere. We cannot go on legislating piece-meal, one legislation for one area and another legislation for some other area.

ಅದು ಸಾಧುವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ; ಸರಿಹೋಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಮಹನೀಯರನೇಕರಿರಬಹುದು ಅವರ ವಾದವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಂದಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿಗೆ ಹಕ್ಕಬುಕ್ಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೆ ಎಂಬುದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಆಖ್ಯೆರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಜಹಗೀರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸ್ವಾಮ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಹಕ್ಕಬುಕ್ಕರು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಹಕ್ಕು ಆವರಿಗೇ ಹೋಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯ ಆಥವ Sovereignty ಎನ್ನುವುದು ಜನರಲ್ಲಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಒಕ್ಕಬುಕ್ಕರಲ್ಲಲ್ಲ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರಲ್ಲಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇಶದ ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಹಕ್ಕಬುಕ್ಕರೂ ರಾಜರೂ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠ ಎನ್ನುವುದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅವನ್ನು ಯಾರೂ inherit ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಮಠಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಆ ಮಠ ಈಗಲೂ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನೂ ಹೇಳುವುದು. ಅದು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗಿರುವ

ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವ ಕುಂಠಿತ ಮಾಡುವ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈಹೊತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲೇ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಹಗೀರಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಉತ್ತಮ, ದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸೋಣ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಇದು ಬೇಡ, ದೇಶದ ಇತರ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯಿಸುವ ಕಾನೂನೇ ಇದಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬಹುದು. ವಿನಾಯಿತಿಕೊಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲದೊರಕಬೇಕು, ಇದು ಅಂತಹ ಒಂದು National Institution ಆಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಹೌದೇ ಅಲ್ಲವೆ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಾದವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಸತ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನುಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆ, ಜಾತಿ, ಪಕ್ಷ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಶೃಂಗೇರಿಮಠದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗೌರವವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ National Institution ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಇದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡೋಣ. ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಪಾಲನೆಬೇಕು. ಅವರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ದೇಶದ ಹಣ ಉಳಿಯಬಹುದು. ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಹಗೀರಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೂ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸರ್ವ ಕೋಮುಗಳಿಗೂ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಆಗ ಇವನ್ನುಳಿಸಲು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಅದೂ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಜಹಗೀರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಿರಾವರ್ಷಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಶೃಂಗೇರಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿದದ್ದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಖೇನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಸುಯೋಗ ನನಗೂ ಇತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಶೃಂಗೇರಿ ಜಹಗೀರಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಮೈಸೂರೊಂದರಿಂದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಜಹಗೀರಿ ಉಳಿಯುವುದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಜಹಗೀರಿ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ. ಆದರೆ ಜಹಗೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇದೆಯೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. Let us be frank in this discussion. Let us not mince matters. Let us not reserve certain ideas in our minds; let us speak out. Let us be frank about these things. I am not making any remark about anybody's feelings. ಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಯಳಂದೂರು, ಶೃಂಗೇರಿ ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೇವೆಯಿಂದ, ಅದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕಪ್ರಯೋಜನದಿಂದ. ಜನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ, ಹೆಸರು ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಗುರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಎರಡು ಬಾವುಟ ಕೊಡಿಸಿ, ಇಂಥಾದ್ದು ಕೊಡಿಸಿ, ಅಂಥಾದ್ದು ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗುರುತ್ವ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ನಿಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ರಾಜಮರ್ಯಾದೆಗಳಲ್ಲವೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಜಗದ್ಗುರು ಎಂದು ಹೆಸರಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಾಗ ತಕ್ಕವರೆಯೆ? ಇಂಥವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಕಾಣುವವರು ಕೇವಲ ಕೊಂಚ ಜನರು ಮಾತ್ರ. ಯಾರು ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೇವೆಮಾಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಧಕ ಎದ್ದು ಪ್ರಪಂಚದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಗುರುತ್ವ ಎಲೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಜಗದ್ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ನಾನು ಜಗದ್ಗುರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಅವನು ಜಗದ್ಗುರುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಜಗದ್ಗುರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವರಿದ್ದಾಗ ಕೂಡ ಅವರು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಮಹಾತ್ಮರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಗುರುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆಯೋ, ಪೂಜ್ಯತೆಯಿದೆಯೋ, ಅಂಥಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಗುರುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡುವುದಾದರೆ ಯಾರೂ ಹಾಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇವರು ಗುರುಗ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು)

ಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನವೀನ ರೀತಿಯ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಷ್ಟೆ ಅಹಿತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ "ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೈವತ" ಎಂದರೆ ರಾಜನೇ ದೇವರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರ ಆಡಳಿತವೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದಂಥವರು ಈಗ ಇ ೀ ಜನತೆಯ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ದೇವರಾಗಿದ್ದ ವರು ಹೋದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ಹೋಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬರಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೊಡದಾಡಿ, ಅದನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರತಕ್ಕ ಥ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಇದರ ಬದಲಾವಣೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ವತ್ತು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವಾಗ್ಗೆ, ಅದು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಹಿತವೆಂದೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿ ಅಥವಾ ಹಿಡಿಸದಿರಲಿ ಅದನ್ನಂತೂ ನಾವು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಕಾಗಿರುತ್ತೆಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಏನೋ ೯ ಶೃಂಗೇರಿ ದೊಡ್ಡದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವಿನಾಯಿತಿಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನೇಕ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೇನು, ಏತ್ತು ಯಾವುವು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನಿಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ "ಏನೋ ಈ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಶಂಕೆಪಡಬಾರದು. ನಾನು ಬಹಳ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಾನು ಇದು ದತ್ತ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಕಠೋರವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಶಂಕೆಪಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತಿರುವ ಉದಾರಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರವಾಸಿಗಳಾದ ರೈತರ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಇವಗಳೆಲ್ಲಾ ಇತರರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವಂತಾಗಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವಮಾನಗಳು ಬಾಳ್ಮೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಒಂದು ಉತ್ತಮಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯತ್ವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಸಮಾನಾವಕಾಶಗಳು, ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಿದಾಗ್ಯೆ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಪೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಎದರು ತೊದರುಗಳು ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೆ ಇದೆ. ಅದು ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ಈ ಎರಡು ಪಾರ್ಟಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕವರು, ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಜ, ಮಹಾರಾಜ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ, ಯಾರಿಗೂ ಇದ್ದಂತೆ ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಉದಾರಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಒಂದು ಸೂಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಸನಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನಿಡಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೇಲು, ಯಾವುದು ಕೀಳು, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತೆ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕ್ಕೊಂಡುಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಂದ ಅವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಉದಾರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡಿ, ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೆಂಬ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂಥ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥಾ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರತಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಆವ ಗಾರ್ಯರೂ ಶಂಕೆಪಡಬೇ ಗಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿದಂತಾಗಲಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಹೌದು, ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಜನರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ, ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಅವಕಾಶಗಳೇನೂ ಒದಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಉದಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ

ಇನ್ನು ಈ ಜಹಗೀರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಲೋಚನೆ ಮಾಡಲು, ಇಲ್ಲದ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ, ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳುಂಟಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮನನೋಯಿಸುವಂಥ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನೋ ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಬರೀ ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಚರ್ಚೆ ಹೂಡ

ತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು, ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ರಾಮಾಚಾರ್ ಅವರೂ ಒಂದು ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಆ 23 ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಏನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಆ 24 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ನನಗಂತೂ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು, ನಾನು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಒಗ್ಗೆ ಇವರು ಹೊಡೆದಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು, ಬಹಳ ಉದ್ವೇಗ ಪೂರಿತವಾದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ; ಇಂದು ನಾವು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಸುಮಾರು 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರು. 1918, 1919, 1920, 1921 ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು! ಆಗ್ಗೆ ಇವರು ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಮಾನಾವಕಾಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕಬೇಕು, ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆ ಬಾರದ ವಿನಾ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮಗೆಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸುಹೃದಯರು, ಇಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಪ್ರಭುತ್ವ, ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನಾವಕಾಶ ಗಳು ದೊರಕಬೇಕೆಂದೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೇ ನನಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ! ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟನ್ನೂ ಓದಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸಾಧುವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸದ ಸಂಸ್ಥೆ; ಇದು 1,300 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇರಬಹುದು. ಅದು ಬಹಳ ಹಳೇ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಇರಬಹುದು; 3,000 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು.—ಅಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಭಾರತೀಯರು ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಜನಿಸಿದರೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ಭಾರತದ ನಿವಾಸಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ನೀವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನ್ನರಾಗಿದ್ದರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನಾಗಿದ್ದೇನೊ ಅದನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇರಲಿ. Sir I will continue my speech after the lunch hour.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet again after half an hour.

The Assembly adjourned for Lunch at Thirty Minutes past Three of the Clock and re-assembled at Ten Minutes past Four of the Clock, Mr. Speaker (The Hon'ble Sri V. Venkatappa) in the Chair.

Recommendation by Rajpramukh for introduction and consideration of the Mysore Appropriation No. 4, Bill, 1951.

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—His Highness the Rajpramukh has recommended the introduction and consideration of the Mysore Appropriation No. 4, Bill, 1951. It reads as follows:

ORDER.

In pursuance of clauses (1) and (3) of Article 207 of the Constitution of India, I, Jaya Chamaraja Wadiyar, Maharaja of Mysore, do hereby recommend the introduction of the Mysore Appropriation No. 4, Bill, 1951, in the Legislative Assembly, and the consideration of the Bill by the said Assembly.

JAYA CHAMARAJA WADIYAR.
Maharaja of Mysore.

Adjournment of the Debate over the Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—Sir, under Rule 88 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly, I move:

"That the debate on the motion that the Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951, be taken into consideration, be adjourned".

to enable the House to dispose of the Appropriation No. 4, Bill, 1951.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the debate on the motion that the Mysore Inam Villages (Abolition of Inam Tenure) Bill, 1951, be taken into consideration, be adjourned."

The motion was adopted.